

Mi-171Š je ve výzbroji!

Prakticky ve stejné době, kdy vychází toto číslo našeho časopisu, probíhá také oficiální zavádění do užívání dalšího moderního typu techniky. Po úspěšném absolvování zkrácených vojenských zkoušek dostávají vojáci výkonný víceúčelový transportní vrtulník Mi-171Š.

Uběhlo pouze několik měsíců od chvíle, co se z výrobního závodu v Ulan Ude na Dálném východě vrátila domů skupina českých pilotů, palubních techniků a leteckých inženýrů, kteří se zde přeskolovali na zmíněný typ. Pak nabraly události rychlý spád. Devátého června největší transportní letoun světa Mi-124 RUSLAN od více než 6500 km vzdáleného výrobce dopravil na letiště v Pardubicích první tři částecně demontované Mi-171Š.

Zde je servisní skupina techniků od výrobce v průběhu necelých dvou týdnů smontovala a ruská posádka je přelétla na leteckou

základnu ve Kbelích. Následovala příprava k předání, protože součástí dodávky je nejen vlastní vrtulník, ale i celá řada náhradních dílů a pozemního vybavení. Vlastní přejímku prováděla komise Ministerstva obrany složená jednak z příslušníků Úřadu pro obrannou standardizaci, katalogizaci a státní ověřování jakosti,

tak pochopitelně ze zástupců uživatele – tedy Ministerstva obrany a AČR. Po tzv. pozemní přejímce (kontrola vrtulníku a veškerého pozemního vybavení) a provedení záletu (provádějí jej posádky ze zmíněného Úřadu pro standardizaci...) vydá tato instituce osvědčení o jakosti a kompletnosti. Následuje podpis předávacího protokolu ruskou a českou stranou a od tohoto okamžiku jsou vrtulníky majetkem ČR, resp. resortu obrany. Rovněž začíná běžet 18měsíční záruční doba, kdy všechny závady vzniklé vinou výrobce musí závod v Ulan Ude na vlastní náklady odstranit. Proto u nás zůstanou členové výše zmíněného ruského servisního týmu, kteří budou mít tyto záležitosti na starosti.

VOJSKOVÉ ZKOUŠKY

Přestože Mi-171Š na první pohled vypadá jako Mi-17, vyznačuje se některými odlišnostmi či novými možnostmi, pro které se považuje za nový typ. Proto musí projít vojanskými zkouškami. Na druhou stranu má ale tolik shodných systémů a charakteristik jako jeho předchůdce, že je možné a logické, aby absolvoval pouze

tzv. zkrácené vojenské zkoušky, které jsou vedle celkového prověření systémů zaměřeny především na ony odlišnosti.

Jakmile byly vrtulníky ve Kbelích předány, přelétli je koncem června naši piloti na základnu do Přerova. Osmnáctého července zde začaly zmíněné zkrácené vojenské zkoušky. Nejprve přišly na řadu pozemní zkoušky, v jejichž rámci se prověřily všechny palubní systémy (energetický, vzduchový, hydraulický...). Pak následovaly nové prvky výbavy. U hydraulicky sklopné záďové rampy se prověřily možnosti nakládání a vykládání osob, zvířat, kolové techniky a nákladu při spuštěných i vypnutých motorech. Kontrolou všech funkcí prošel jeřáb SLG-300 u pravých dveří s nosností 300 kg. Nezapomnělo se ani na střelecká stanoviště v prostoru obou bočních dveří a v záďové hydraulicky sklopné rampě, kdy se například prověřovala funkce upevnění zbraní v úchytných bodech (v současné době kulometů vz. 59 nebo samopalů vz. 58).

Od 25. 7. probíhala letová část. Kromě zkoušek říditelnosti, letu na jeden motor, přístrojového vybavení a dalších režimů se zkoušely letové charakteristiky vrtulníků s podvěšenými přídatnými nádržemi. Prověřovala se i správná funkce hydraulicky sklopné záďové rampy, letové vlastnosti a parametry motorů se zařízením na ochlazování výstupních plynů EVU, funkce přístrojů nočního vidění, podvěsu jeřábu či funkce závěsu a elektrického háku ve dne i v noci. Oficiálně byly vojenské zkoušky ukončeny 29. 7. se závěrem zavést vrtulník Mi-171Š do užívání resortu Ministerstva obrany.

TUZEMSKÁ MODERNIZACE NA OBZORU

Vrtulníky Mi-171Š jsou dodávány s moderním vybavením. Avšak od ruského výrobce pochopitelně nemohou mít některé prvky alianční výbavy. Aby nové stroje byly kompatibilní v rámci NATO a mohly působit v zahraničních misích,

bude nutné je příslušným zařízením dovybavit. Proto v blízké budoucnosti u nás projdou modernizačním programem. Počítá se s tím, že modernizace proběhne v několika úrovních, přičemž nejkompaktněji by měly být vybaveny vrtulníky určené jako náš příspěvek do misí NATO nebo EU. Škála vybavení má být široká – například od stabilizované plošiny se systémem FLIR, přes multifunkční displeje (včetně systému pohyblivé mapy) až po nejnovější letecké radiostanice, NATO odpovídači či radionavigační systémy (bližší informace viz A report 1/2005).

Ministerstvo obrany spolu se státním podnikem LOM Praha již zpracovalo technickou specifikaci prvního kusu modernizovaného Mi-171Š, kterou odsouhlasil náčelník Generálního štábu. Podnik LOM požádal Asociaci obranného průmyslu a Asociaci leteckých výrobců o návrh firem, které by měly zájem a hlavně byly schopny plnit funkci integrátora systémů. Hodnotící komise, ve které se v roli konzultantů účastní rovněž dva zástupci

MO a AČR, by do konce srpna měla zmíněného systémového integrátora vybrat. Následně LOM a MO zahájí jednání s ruskou stranou o podmínkách účasti spolupráce na modernizaci zmíněného 1. vrtulníku. K podpisu smlouvy mezi MO a LOM Praha o modernizaci prvního stroje by mělo dojít do konce října letošního roku. Modernizace 1. kusu by pak podle dosavadních předpokladů měla proběhnout do konce roku 2006. Přesné termíny však závisí i na průběhu jednání s ruskou stranou.

V době, kdy se zahájí modernizace 1. stroje, již budeme mít všech 16 vrtulníků. V současné době je na základně v Přerově 6 strojů, další 4 kusy se mají podle plánu převzít v říjnu a posledních 6 vrtulníků do konce letošního roku.

Mi-35 PODOBNĚ

Kromě zmíněných transportních strojů probíhá dodávka i 10 bojových vrtulníků Mi-35, které vyrábí závod v Rostově na Donu. Mi-35 je vlastně exportní označení pro typ Mi-24V, avšak na všech smlouvách a dokumentech figurují vrtulníky pod tímto označením. Proto označení Mi-35 budeme používat až do doby, pokud příslušný orgán GŠ (odbor vojenského letectví) případně nerozhodne jinak. Navíc se tak dá odlišit i dodávka prvních 7 strojů Mi-24V, která byla realizována v roce 2003.

Přeprava, montáž a celý proces přejímky Mi-35 probíhá prakticky stejně jako v případě Mi-171Š. Na rozdíl od něj pochopitelně Mi-35 nemusí absolvovat žádné vojenské zkoušky, protože stroje Mi-24 používá armáda již dlouho. V současné době máme první 3 kusy, jejichž přejímka proběhla 13. května. Podle plánu by se převzetí dalších 4 kusů mělo uskutečnit do konce září, poslední 3 stroje by měly následovat do poloviny února roku 2006.

Michal ZDOBINSKÝ

Foto: autor, Jan KOUBA, Radko JANATA

